19/11/07

మగధ సామ్రాజ్యం ఆవిర్భావం

క్రీ.పూ 6వ శతాబ్దంలో బుద్ధుడు, మహావీరుడు బౌద్ధ, జైన మతాలు ప్రచారం చేసిన కాలంలో, ఆనాటి సాహిత్యంలో షోడశ మహాజనపదాల ప్రస్తావన ఉంది.

ఇందులో 15 రాజ్యాలు గంగా మైదాన ప్రాంతంలో, వాయువ్య భారత దేశంలో ఉంటే, వింధ్య పర్వతాల ఇవతల అస్మక రాజ్యం పైఠాన్ రాజధానిగా ఉన్నది. ప్రస్తుతం నిజామాబాద్, బోధన్ మహరాష్ట్ర కొంత ప్రాంతం పటున.

క్రీ.పూ 4వ శతాబ్దానికి కోసల, అవంతి, వజ్జి, మగధ అగ్ర/ప్రముఖ రాజ్యాలు అయినాయి. కాని మగధ రాజ్యం ఒకటే సామ్రాజ్యంగా ఎదిగింది.

కోసల – శ్రావస్తి (U.P)
అవంతి – ఉజ్జయిని (M.P) (మాళ్వా)
వజ్జి – వైశాలి (బీహార్)
మగధ – రాజగృహం / పాటలీపుత్రం.

మగధ సామ్రాజ్యంగా ఏర్పడటానికి కారణాలు_

1. భౌగోళిక పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉండటం
2. వనరులను, భౌగోళిక అనుకూలతను ఉపయోగించుకోగల

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

కారణాలు / పరిణామాలు:-

జీవనరులు ~~ఈ~~ రాజ్యం బీహార్‌లో ఉంది. ~~ఈ~~ ఇక్కడ మంచి ఇనుము లభించటం వలన ఆర్థిక వ్యవస్థ, ప్రగతి అంతే వేగంగా జరుగుతుంది. ~~ఈ~~ ఇనుము వలన అడవులను నరికి వేసి ఇనుముతో తయారు చేసిన నాగలితో వ్యవసాయాభివృద్ధి జరిగింది. భూమిని సారవంతమైనదిగా చేస్తుంది.

ఆర్థిక అవసరాలే కాదు, యుద్ధానికి అవసరమైన ఆయుధాలను తయారు చేసుకొని, స్వతంత్రంగా బలవంతులైనారు.

మయూర్‌భంజ్, సింగ్‌భమ్ ఈ ప్రాంతం నుండి ఇనుము ను అత్యధికంగా భారత దేశంలో ఉత్పత్తి అవుతుంది.

సారవంతమైన గంగ నది పరీవాహంలో బంగారు పండే నేలలు మగధలో ఉండటం వలన ఆహారం ఎక్కువగా పండి, రాజు యొక్క "భాగ" కూడా అధికంగా జరిగింది. వ్యవసాయ ఉత్పత్తుల అధిక దిగుబడి జరిగి,

మగధ రాజ్యం అంతే వాణిజ్య పథాలు ~~ఈ~~ రహదారులన్నీ ఉండటం వలన వ్యాపార, వాణిజ్యాలకు కేంద్రంగా మారింది.

గంగ మైదాన ప్రాంతంలో అడవులు ఉండటం వలన మగధకు చాలా గట్టి కలప దొరకటం వలన, ~~చాలా~~ రథాలను బాగా తయారుచేశారు. చతురంగ బలాలలో రథ బలం ఒకటి. ~~ఆ~~ ఈ అడవులలో

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ఏనుగులు ఎక్కువగా ఉండే ప్రదేశాలు గజబలం పటిష్టంగా ఉన్నది. సెల్యూకస్ నికేటర్ కు చంద్రగుప్త మౌర్యుడు 500 ఏనుగులు ఇవ్వగా, నికేటర్ ఆఫ్ఘన్ ప్రాంతాలను చంద్రగుప్త మౌర్యునికి ఇచ్చినట్లు ప్రస్తావన ఉంది.

e మగధ రాజధాని అయిన పాటలీపుత్రం. అన్ని వైపుల గంగ, సోన, గండక నదులు కలిసే చోట దీనిని నిర్మించినారు. ఇక రాజగృహం చుట్టు కొండలు పరిరక్షిస్తూ శత్రు దుర్భేద్యంగా నిర్మించినారు.

మగధ లాంటి భౌగోళిక, సహజవనరులు అన్నీ అంగ రాజ్యానికి ఉన్నది. ఇక అవంతి రాజ్యంలో చాలా వరకు ఇవన్నీ లభించిన భౌగోళిక పరిస్థితులు ఉన్న మానవీయత శక్తి లేకపోవటం వలన గొప్ప సామ్రాజ్యాలుగా ఎదగలేదు.

మగధ సామ్రాజ్యంగా అవతరించుటకు మానవీయ కారణాలు Human factor:-

మగధలోని భౌగోళిక వనరులే కాక, పాలించిన రాజులు కూడా గొప్పవారే. 500 B.C నుండి 350 B.C మగధ రాజ్యం గొప్ప శక్తిగా ఆ కాలంలో 3 రాజ వంశాల పాలనలో

హర్యంక వంశం శిశునాగ వంశం నంద వంశం

బింబిసారుడు అగ్ర రాజ్యాలతో దౌత్య సంబంధాలు, వైవాహిక సంబంధాలతో ఏర్పరచుకొని వాటి ఆక్రమ

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

రాకుమార్తె అయిన కోసలమహాదేవి తో వివాహం కాశీని వరకట్నంగా పొందాడు, మగధలో కలుపునాడు. వజ్జి రాకుమార్తె అయిన చెల్లనను వివాహం చేసుకొని, అవంతి రాజ్య మహారాజు కామెర్ల వ్యాధితో బాధపడుతుండగా, మగధ వైద్యుడైన జీవకుని వైద్యంతో వ్యాధి తగ్గిపోయింది జీవకుని పాత్రంతో అవంతి, మగధ పొత్తు సంబంధాలను ఏర్పర్చినాడు. అంగ రాజ్యాన్ని జయించాడు.

<u>అజాత శత్రువు:-</u>

తన తండ్రి చంపి రాజ్యానికి వచ్చాడు. తండ్రి పద్ధతులను పూర్తిగా మార్చి కోసల, వజ్జి రాజ్యాలను, 16 సంవత్సరాల పాటు వజ్జితో యుద్ధం చేసి రాజ్య విస్తరణ చేశాడు. సామ్రాజ్య వాదంతో మగధను విస్తరింపచేశాడు

<u>శిశు నాగుడువంశం:-</u>

ఈ వంశ స్థాపకుడైన శిశునాగుడు అవంతి రాజ్యాన్ని జయించి అంగ రాజ్యాలన్నింటిని మగధలో కలిపివేసినాడు.

<u>నందులు:-</u>

ఈ వంశంలో మహాపద్మనందుడు, షోడశ మహాజనపదాలలో మిగిలి పోయిన రాజ్యాలు అయిన పాంచాల, కురు, శూరసేన రాజ్యం, అస్మక రాజ్యం, కళింగ జయించి మగధ రాజ్యంలో కలిపినాడు ఏకరాట్ అనే బిరుదును స్వీకరించాడు.

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

600 B.C – 350 B.C 16 రాజ్యాలు మగధ – గొప్ప శక్తిగా ఎదుగుటకు కారణాలు – భౌగోళిక. మానవ వనరుల కారణాలు.

మహాయాన అవతరణ

కళలు (గాంధార, మధుర ఇతర సంప్రదాయాలు)

మహాయానులు ఆవిర్భవము క్రీ.శ 1వ శతాబ్దంలో జరిగె ఈ కళలకు మూలం అయినాయి. శాతవాహనులు 200 BC నాటికి క్రీస్తుపూర్వం మొదలు అయి 300 AD నాటి వరకు పాలించారు. ఈ 200 B.C – 300 AD మధ్య కాలంలో మహాయానం ఆవిర్భవించినది. ఈ కాలంలో ముఖ్యంగా మూడు కళా రీతులు ఆవిర్భవించినాయి.

1. గాంధార శిల్పకళ శైలి
2. మధుర శిల్ప కళ శైలి
3. అమరావతి శిల్ప కళ శైలి

1. గాంధార ప్రాంతానికి రాజధాని తక్షశిల – రావల్పిండి పురుషపురవతి

ఆఫ్ఘన్ + పాకిస్తాన్

క్రీ.పూర్వం మధుర ~~ప్రాంతం~~ అయిన కేంద్రంగా

గంగ పరీవాహక ప్రాంతాలలో మధుర శిల్ప కళ

కృష్ణ, నది గోదావరి నదుల మధ్య ప్రాంతంలో అమరావతి

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM™ It's Ours

ప్రజల బలంగా ... వలన, ...

200 BC to 300 A.D ని Mercantile Age

వర్తక సంఘాల శ్రేణులు ఈ శిల్పకళాభివృద్ధి చేశారు.

ఇదే కాలంలో బర్హూత్ శిల్ప — శుంగులు

సాంచి —

గయ కేంద్రంగా శిల్ప కళలు కొనసాగాయి. అద్భుత కళాఖండాలు ఏర్పడినాయి. మౌర్యుల కాలంలో శిల్పకళ రాజుల ఆధ్వర్యంలో జరిగితే. శుంగుల ప్రజల ద్వారా అభివృద్ధి చేసినారు.

మతం కూడా శిల్పకళలను ప్రభావితం చేస్తుంది. రాజుల ఆదరణ కూడా చాలా ముఖ్యం. శిల్పి కళా హృదయం వలన ఒక గొప్ప శిల్ప కళ ఏర్పడుతుంది.

<u>గాంధార శిల్పకళ:-</u>

గాంధార కేంద్రంగా తక్షశిల, పురుషపురాలవద్ద ఎక్కువగా శిల్ప కళాభివృద్ధి జరిగింది. నేటికి విగ్రహాలు, స్థూపాలు ఆఫ్ఘనిస్తాన్ నుండి పాకిస్తాన్ లో ఉన్నాయి.

భారత దేశంలో పూజింపబడిన మొట్టమొదటి విగ్రహాలను ఈ గాంధార శిల్పాలు అందించారు. మొట్టమొదటిగా పూజింపబడిన విగ్రహం బుద్ధుడి విగ్రహాలు, బోధిసత్వాలు బౌద్ధమతం ప్రకారం బుద్ధుడి పూర్వ జన్మలను బోధిసత్వాలు అంటారు. వీరిలో ముఖ్యులు మంజుశ్రీ, పద్మపాణి, వజ్రపాణి మొ|| ~~బోధిసత్వాలు~~ ఈ రూపాలు

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

బుద్ధుడి పూర్వ జన్మలు. ఈ గాంధార శిల్ప కళలు పూర్తిగా బౌద్ధ మతానికి సంబంధించినది. బుద్ధుని వివిధ భంగిమలలో ఉన్నగా కూర్చొని,

గాంధార శిల్పశైలి భిన్నమైన కళారీతి. ఇందులో గ్రీకు, భారతీయ శైలిలో ~~విగ్రహ~~ శిల్పకళ ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతాలను పాలించిన ఇండో-గ్రీకులు అభివృద్ధి పరచినారు. దీనిని ఇండో-గ్రీకు శిల్పకళా రీతి అని గ్రీకో-బుద్ధిస్ట్ శిల్పకళా రీతి అని అంటారు. ముఖ్యంగా ~~ఈ~~ ఈ శిల్పాలకు భావన బుద్ధుని జీవిత చరిత్ర గురించి తెలుపగా శిల్పాలు మాత్రం గ్రీకు పైరూపంలో ~~ఈ~~ ఈ శిల్పకళలు కనిపిస్తాయి.

Gr Gandhara had the hand of a Greek and the heart of an Indian

- ఈ గాంధార శిల్పాలు శరీరక ఆకృతికి (సౌందర్యానికి) ప్రాధాన్యత ఇచ్చి ~~ఆ~~ ఆధ్యాత్మికత ~~...~~ ~~తక్కువ~~ ఎక్కువ ఉండదు/ కనిపించదు. ఒక ఫ్రెంచ్ శాస్త్రవేత్త ప్రకారం. "ఈ బుద్ధ విగ్రహాన్ని చూస్తే గ్రీకు స్పెయినుడిలా ఉన్నాడే తప్ప భారతీయ యోగిలా కనిపించటం లేదు"
explain పెద్ద పెద్ద కళ్ళు.
- గాంధార శిల్పాలకు, విగ్రహ తయారీకి నల్లరాయిని, ఉపయోగించారు. కాల్చిన బంక మట్టి, ప్లాస్టర్, చెకుర, సున్నపురాయి (Lime Stone). బంగారం వెండితో

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ManaBadi.com It's Ours

4. ఎనుగు దంతాలతో కూడా చేయబడ్డాయి. శిల్పకళలు రంగులను ఉపయోగించి పెయింటింగ్ కనిపిస్తుంది. చైనా, జపాన్, కొరియా శిల్పకళలకు గాంధార శిల్పకళ మూలాంశం అయినది.

గాంధార శిల్పకళ అవశేషాలు.

- పాకిస్థాన్, ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో చాలా ప్రాంతాలు, విగ్రహాలు, తక్షశిలలో ధర్మరాజిక స్తూపం, ఆఫ్ఘనిస్థాన్ లో ప్రపంచంలో అత్యంత ఎత్తైన విగ్రహం బమియాన్ లో ఉండేది. 1980 లో తాలిబాన్లు నాశనం చేసారు. గాంధార శిల్పకళ శిథిలాలను, విగ్రహాలను కాబుల్, పేషావర్, ఇస్లామాబాద్ లో ఉన్నాయి. కుషానుల కాలంలో విశేషంగా అనేకమైన కాలంలో ఈ శిల్పకళ ఉన్నతస్థితికి చేరింది. ధర్మరాజిక స్తూపం కూడా ఈ కాలంలో నిర్మించబడినది.

<u>మథుర శిల్పకళ:-</u>

గంగా పైభాగ ప్రాంతంలో ఈ మథుర శిల్ప కేంద్రంగా ఈ శిల్పకళ వ్యాప్తిచెందినది. గాంధార, మథుర శిల్పకళలు వీటి సమకాలీన కాలంలో వచ్చాయి.

లక్షణాలు:-

స్వదేశంలో ఈ శైలి రూపొందుతుంది భావిస్తున్నది.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

కేవలం బౌద్ధ మతానికే పరిమితం కాక, అన్ని మతాల ప్రజల అవసరాలను తయారు చేశారు.

బుద్ధుడు, బోధిసత్వం,

తీర్థంకరుల విగ్రహం, త్రిమూర్తులు వారి భార్యల విగ్రహాలు, ముఖ్యంగా మథురలో చతుర్ముఖ లింగ విగ్రహాలు ఎక్కువగా లభిస్తాయి.

సూర్యుడు, కుబేరుడు, కార్తికేయ, యక్షులు, యక్షి యక్షిణీల మొ॥ విగ్రహాలను తయారు చేశారు.

- మథుర శిల్పకళ శైలి పరంపర ఎక్కువగా ఉన్నది. మథురలో తలలేని Life size కనిష్కుని విగ్రహం బయటపడినది. రాతి
- శరీరక సౌందర్యంతో పాటు, ఆధ్యాత్మికతకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు. ధ్యానంలో ఉన్నట్లు, తల వెనక విష్ణుకిరణాలున్నట్లు దైవత్వాన్ని ఇచ్చి ఆధ్యాత్మికతకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చారు.
- వీరు మథుర దగ్గర లభించే ఎర్రటి ఇసుక రాయిలో ఈ విగ్రహాల తయారీకి ఉపయోగించినారు. దీనికి సంబంధించిన వస్తు అవశేషాలు మథురలో లభించాయి.

కనిష్కుడి పోషణలో ఈ శిల్పకళ శైలి యొక్క అభివృద్ధి జరిగింది.

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

MANABADI.COM It's Ours

3. శిల్ప కళా శైలి :-

శాతవాహనులు, ఇక్ష్వాకుల కాలంలో గోదావరి, కృష్ణా నది మధ్య ప్రాంతంలో బౌద్ధ, హిందూ మతానికి చెందిన విగ్రహాలను ఈ శిల్ప కళా శైలిలో నిర్మించినారు.

భారత దేశంలో మొట్టమొదటిసారిగా పాలరాతిని ఉపయోగించినవారు శిల్పులు / అమరావతి శిల్పులు Marble & Slate పైన బుద్ధుని జీవితానికి సంబంధించిన పంచమహాకళ్యాణాలను, ఇతర అంశాలను చిత్రీకరించిన శిల్పఫలకాలను స్తూపాలకు అతికించినారు. జగ్గయ్యపేట, పెద్దగంజాం, నడికుడి ప్రాంతాలలో బయటపడినాయి ఈ శిల్పఫలకాలు.

— వీణాధరులకు సంబంధించిన అప్సరసల శిల్పాలు అద్భుతంగా చెక్కినారు. కవులు రాసిన కావ్యాలకు ప్రతిబింబం అయిన అప్సరసల యొక్క మదనికవళికలను, నాట్య భంగిమల తో చాలా అందంగా నిర్మించినారు. చోళులు, పల్లవుల తో, చాళుక్యులకు ఈ శిల్ప కళకు మూల ధారం అయినది ఈ అమరావతి శిల్ప కళ.

www.manabadi.com

This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com

ప్రాచీన ఆంధ్రప్రదేశ్ చరిత్ర

గతాన్ని చదువటం కోసం 1. చరిత్ర, 2. పురావస్తు
2 ఆధారాలు గలవు అవి.

లక్ష్యం ఒకటే అయిన చరిత్ర ఆనాటి గ్రంథాలను చదవటం ద్వారా, పురావస్తు శాస్త్రం త్రవ్వకాలు, వస్తు అవశేషాల ద్వారా గతాన్ని చదవటం. అవి లక్ష్య మార్గాలు వేరు వేరుగా ఉన్నది.

eg:- శాతవాహనుల కాలంలో ప్రథమ కవి గుణాఢ్యుడు హాలుడి గాథా సప్తశతి వంటి గ్రంథాల ద్వారా _ చరిత్ర చదవటం. త్రవ్వకాల ద్వారా, వస్తు అవశేషాల ద్వారా, శాసనాల ద్వారా గతాన్ని చదవటం - పురావస్తు శాస్త్రవేత.

* కరీంనగర్ జిల్లా పెద్దబంకూరు శాతవాహనుల కాలంలో క్రీ.శ 1 నాటి ఇటుకలతో తయారు చేసినటు వంటి 22 బావులు బయటపడ్డాయి. దీని బట్టి అధిక జనాభా ఉన్నట్లు, మంచినీటి సరఫరా, ఇటుకల ఉపయోగాలు ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. ఒక మూలలో ఇనుముతో తయారు చేసేవారు, కుండలు తయారు చేసే వారు, చెక్క పని వారు, బంగారు పని చేసే వారు. ఇలా ఒక వృత్తిని చేసేవారందరు ఒక వర్గం దగ్గర నివసించేవారు తెలుస్తుంది.

* నల్గొండ జిల్లాలోని ఏలేశ్వరంలో బయటపడిన బొమ్మలు చాలా అతి చిన్నవి మనుషుల, జంతువుల బొమ్మలు లభించాయి.
- నాగార్జున కొండ ప్రాంతంలో కూడా ఈ వస్తు అవశేషాలు బయటపడ్డాయి.

www.manabadi.com
This document is submitted by Manabadi User, we are not responsible for any copyright violation. For any discrepancies please email us info@manabadi.com